

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Nikolajeva cesta št. 18/2
Telefon št. 73

Upravištvo:

Sodna ulica št. 6
Telefon št. 22

Račun kr. pošt. ček. urada
Šte. 11.842

Ljubljana, 26. avgusta.

Zagrebaški obdinski svet je bil večer razpuščen. Znano je, kakaj. Iz zajedničarjev, frankovcev in radičevcev sestavljena večina druge jugoslovanske prestolice je zlorabila smrt velikega kralja Osvoboditelja, da priredi namotno demonstracijo proti jugoslovanski narodni in državni ideji in da slobočno pokvari ono krasno in ginljivo harmonijo ljubavi in tuge, ki je združila srca vsega naroda od Triglav do Vardara ob mrtvaškem odru Očeta domovine. Ona ista gospoda, ki se je servilno valjala v prahu pred mnogimi našega naroda, ki je umirala devotne tuge ob kreti Franca Josipa Habzburga, je z neverjetno drznostjo poskušala pokazati svoje zaničevanje dvojnemu veličanstvu mrtvega jugoslovanskega kralja, onega vladarja, katerega življenje je bilo en sam delovni dan za svobodo, moč in dobrobit našega naroda.

Na drugem mestu objavljamo historijat te žalostne afere. Da ne živimo v demokratični, svobodni državi, temveč v časih, po kakoršnih se očividno toči frankovski gospodi, bi zagrebški mestni očetje danes že pred preiskovalnimi sodniki objašnjali svoje postopanje. V »reakcionarni« Jugoslaviji razlagajo po časopisih, da so svoje zaničevanje mrtvemu kralju izrazili za to, ker se jim ustava ne dopade, ker se vlada ne briga dovolj za mesto Zagreb in osebiti, ker gradska občina ni dobila peska za posipanje ulic! Ali je mogoče bolj cinično utemeljevati sramotno dejanje? Jugoslavija nikogar ne sili, da preliva krogove solze. Toda s tem večjo pravico zahteva država, da vsi brez razlike političnega mišljenja izkažemo dolžno pijeteto pred mrtvaškim odrom nositelja narodne suverenosti. Ves Zagreb globoko čuti, da so ljudje, katerim je dal v roko upravo občine, onesčastili njegovo ime, da so ga poiznili v oče našega naroda. Vedno odločnejše se dvigajo glasovi, da narod in država ne moreta več dopustiti te odkrite veleizdajalske igre hrvaških separatistov.

Vlada je mogla dati z razpustom zagrebškega občinskega sveta globoko užaljeni duši celokupnega naroda le delno zadostitev. V rokah bratov Hrvatov je, da izbrišejo sramoto, s katero so se dali pobrizgati. Zagrebaška afera je v ostalem le nedosežna vrhunica med onimi žalostnimi pojavi, ki dokazujejo, kako globoko je še ukoreninjen hlapčevski duh med nami. Minister na razpoloženju dr. Korošec je ob pritrjevanju klerikalnih in hrvaških separatistov protestiral proti temu, da narodna skupščina podeli mrtvemu kralju častni naslov Osvoboditelja.

Po mnenju klerikalnega voditelja smo se Slovenci in Hrvati sami osvobodili s pristom kaže klerikalni voditelj na deklaracijsko gibanje, trka na razne dunajske parlamentarne intrige, opozarja na to, da smo imeli državo Narodnega Veča. Ni izključeno, da se poziva tudi na Drinkovičovo vojsko. Ali je vredno resno razpravljati o teh argumentih, ki so k večjemu dokaz, da nismo bili popolnoma nevredni osvoboditve, da smo, ko je bila ura že dvanajst, hiteli ljudstvo pripravljati na veliki trenotek ujedinjenja in da smo, ko se je monarhija že podirala, pripravili zasilno narodno organizacijo.

Se v Ljubljani bi ne bili obstali brez peščice srbskih ujetnikov, ki so v dobi obsega razkroja morali predstavljati prvo disciplinirano silo Jugoslavije.

Kakor zagrebški zajedničarji, tako so slovenski klerikalci po svojem voditelju in po onih obskurnih svojih lupnikih in žurnalih, ki so te dni skrbno iskali načine, kako omalovažati smrt velikega kralja, kruto žalili čast in ponos našega naroda. Pa ne samo to. Neizmerno so škodovali ugledu naše domovine! Vsak dan čujemo iz klerikalnih last ogorčenje nad diplomatičnimi neuspehi naše države, vsak dan jih vidimo oklepiti roke nad padanjem valute, ki je glavni vzrok postojbe draginje. Treba pa je enkrat pribiti, da so glavni krivci oni samili! Oni spodbujajo dan na dan zaupanje v našo državo in dejanja, kakorjuno jo zagrebško in Koroščevo, so za Jugoslavijo več nego izgubljene bitke.

Skraini čas je, da se prične brezobziren boj proti vsem razdirajočim elementom.

Posl. Deržič in akci o g. Pesku

Beograd, 26. avgusta. (Izv.) Ker poslanec Deržič v »Jugoslaviji« trdi, da mu na njegovo intervencijo minister Pribičević ni hotel povedati vzrokov nepotrditve g. Peska in ni hotel pokazati aktov, se je naš poročevalec obrnil na g. ministra z vprašanjem, je-li izjava g. Deržiča točna. Minister Pribičević je odgovoril, da je g. Deržiču izrecno povedal, da so vzrok nepotrditve moralni defekti g. Peska, ter mu izjavil, da je pripravljen pokazati tozadevne uradne akte, čim g. Deržič vložil pismeno zahtevo. To zahtevo potre-

buje minister iz formalnih razlogov.

Poslanec Deržič je vzel ministru izjavo na znanje ter je odšel. Do danes g. Deržič ni vložil pismene zahteve in se tudi sicer ni več interesiral za stvar. Minister je pa tudi sedaj pripravljen poslanca pokazati spise, ako bi se od kake strani to zahtevalo.

Minister je končno povdaril, da je grda izmišljotina trditev, da je on direktno ali indirektno označil Peskovo afero kot zadevo slovenskih demokratov.

Muslimani v Sandžaku podpirajo razbojnike

ENERGIČNE VARNOSTNE ODREDBE.

Beograd, 26. avgusta. (Izv.) Vojni minister, general Zečević, je izdal četam ukaz, da zasedejo dve vasi v okolici Komorana, kjer je prišlo do spopada med orožniki in odmetniki. Čete morajo takoj pričeti preganjanje Boškovićevih odmetniških oddelkov. Vojsko, orožnike in četaše vojvode Pečanca Krste bodo morali v zmislu zakona o zaščiti države vzdrževati prebivalci imenovanih vasi na lastne stroške, ker so sodelovali pri napadih na orožnike. Razven orožnikov in vojakov se nahaja med oddelki, ki so bili določeni za preganjanje razbojnikov, tudi mnogo domačega srbskega življa, ki mu je bilo že davno odvzeto orožje, tako da so mogli muslimani z lahkoto napadati in ubijati srbske seljake. Šele v zadnjem trenutku je dobilo srbsko prebivalstvo orožje, da se more braniti pred napadi muslimanov.

Sinoči je prispel v Komoran cel polk vojske z eno gorsko baterijo, da zasede okoliška sela in polovi razbojnike. Po zadnjih poročilih je soditi, da so se ti umaknili v hercegovinske hribe. Zato je bil izdan ukaz, naj se tudi v Hercegovini sestavijo skupno s prebivalstvom močne preganjanje čete.

V beograjskih političnih in parlamentarnih krogih je vzbudilo cinčno zadržanje muslimanskega kluba napram dogodkom v Komoranu veliko

nevoljo. Muslimanski poslanci so šli celo tako daleč, da so zahtevali takojšnjo sestavitev posebne komisije, ki naj bi preiskala dogodke, čeprav se je izkazalo, da so pri napadih na orožnike sodelovali muslimanski elementi, ki žive samo od razbojništva. Dokazano je dalje, da so v zadnjih bojih orožnikov z odmetniki sodelovala na strani odmetnikov cela muslimanska sela. Vlada je zato sklenila, da se mora v imenovanem slučaju z vsoto strogostjo izvajati zakon o zaščiti države.

Prijepolje, 26. avgusta. (Izv.) Po najnovejših vesteh so bili pogonski oddelki, obstoječi iz seljakov in orožnikov, v komoranski občini, v prijepoljskem okraju, napadeni in obkoljeni od prebivalstva dveh sosednjih muslimanskih vasi. Razvil se je boj, v katerem je bilo ubitih 35 orožnikov in seljakov, 7 pa ranjenih.

Beograd, 26. avgusta. (Izv.) Povodom preiskave zaradi dogodkov v Prijepolju je dognano, da so bili udeleženi tudi tamošnji prvaki muslimanske organizacije. Mufija iz Prijepolja je v svojem zadnjem govoru v Džamiji pravil svojim vernikom: »Muslimani, držite se vztrajno še mesec dni. Potem pride slavni Kemal paša-osvoboditelj s svojo vojsko iz Azije.« Vlada je zaradi tega primorana, da s strogimi odredbami vzdrži red v Prijepolju.

POKRAJINSKA NAMESTNIKA ZA MAKEDONIJO IN STARO SRBIJO.

Beograd, 26. avgusta. (Izv.) Poslednji odlok vlade predvideva za Makedonijo in Staro Srbijo dva špeciialna namestnika, ki bosta odgovorna za politične prilike v teh delih države. Demokrati kandidirajo za eno teh mest Vojo Marinkovića, radikalni pa poslanca Vujičića in Trifunovića.

IZGON RUSKEGA GENERALA.

Beograd, 26. avgusta. (Izv.) Ruski general Komesarov, ki je bil nedavno aretiran zaradi svojih zvez z nemškimi špartakovci, bo te dni s svojo ženo vred preko Rumunije izgnan iz naše države v Rusijo.

DVORNO ZALOVANJE ZA KRALJEM PETROM.

Beograd, 26. avgusta. (Izv.) Dvorno zalovanje bo trajalo eno leto, računši od dneva smrti kralja Petra, globoko žalovanje pa 6 mesecev.

NOVE TAKSE.

Beograd, 26. avgusta. (Izv.) Zakon o takсах in državnih trošarinah stopi s 1. septembrom 1921 v veljavo. Od tega dne se bo na prošnje računalo kolek 50 para, za oferte, pogodbe o najemih 1 odstotek mesto kakor prej pol odstotka, za priznanice pa 50 para.

Beograd, 26. avgusta. (Izv.) Ministrstvo trgovine in industrije je odločilo, da se ustanovi v Solunu trgovsko-industrijska komora, ki naj začne z delom že 5. septembra. Šef te komore kakor tudi osebe se imenuje v prihodnjih dneh.

ZASEDANJE PARLAMENTARNIH ODBOROV.

Beograd, 25. avgusta. Na podlagi sporazuma med predsednikom narodne skupščine, predsednikom zakonodajnega odbora in predsedniki posameznih njegovih sekcij se je sklenilo, da bodo sekcije začele delovati dne 15. septembra, plenum zakonodajnega odbora se bo sestal 20. septembra. Sredi septembra bosta začela delovati finančni odsek in odsek za določitev novega poslovnika narodne skupščine.

PREISKAVA O ATENTATU NA BIVŠEGA REGENTA.

Beograd, 25. avgusta. (Izv.) V nadaljevanju preiskave o atentatu na bivšega regenta je policija danes zaslila člane komunistične teroristične organizacije iz Velike Kikinde. Zaslili so bili Werber, Knitt, Faber, Gerfordt, ki so vsi priznali po poteku dosedanje preiskave ugotovljena dejstva in priznali, da so bili člani teroristične organizacije, ki je sodelovala pri atentatu na Aleksandra.

DTA TESTAMENTA KRALJA PETRA.

Beograd, 26. avgusta. (Izv.) V dobro poučenih krogih se zatrjuje, da je zapustil kralj Peter dva testamenta: eden je političen, drugi pa se nanaša na njegovo privatno zapuščino. Oba testamenta bosta odprta takoj, ko se vrne kralj Aleksander v Beograd.

WEKERLE UMRL.

Budimpešta, 26. avgusta. Bivši ministrski predsednik dr. Aleksander Wekerle je danes umrl v starosti 78 let.

Crnogorski škandal v Rimu

HIŠNA PREISKAVA NA ČRNOGORSKEM KONZULATU.

Tret, 26. avgusta. (Izv.) Rim ima zopet novo afero, ki ne zanima in ne razburja le vladnih in političnih krogov, ampak dviga mnogo prahu v celi rimski javnosti.

Policija je predvčerajšnjim nenadoma izvedla hišno preiskavo na črnogorskem konzulatu, ki še vedno posluje v Rimu, in zaplenila več spisov. Je menda edin slučaj v novejši politični zgodovini, da vdre policija v konzulat tuje države, in mogoče si ga je razlagati le tako, da rimska policija ne priznava več črnogorske vlade, kar je vsekakor razveseljivo znamenje.

Vsa zadeva je zavita v nekako tajinstveno temo. Kot črnogorska »konzula« sta fungirala bivša Nikitova ministra Popović in Plamenac, ki sta bila pri rimskih nacionalistih prav dobro zapisana kot besna sovražnika Jugoslavije. Ravnatelj rimske policije je dal uredniku dnevnika »Giornale d'Italia« intervju, v katerem izjavlja, da hišna preiskava ni

bila naperjena proti bivšima črnogorskima ministroma kakor protinjemnemu zavezniku, nekemu Donatiju. Ta je bil svoj čas vnet prista d'Annunzia in član njegovega štaba na Reki. Tani pa se je kmalu one mogočil in se je priselil v Rim, kje je postal kmalu intimen drug Popovića in Plamenca. Kakšni so bili njihovi medsebojni odnosi, še ni pojasnjeno. Ve se le, da je Donati obljubil Črnogorcima, da ho izposlov d'Annunzijevo intervencijo v Crngori proti Jugoslaviji.

S svojim »delovanjem« pa je prišel Donati navskriž ne le z italijansko politiko, ampak tudi s kazenskim zakonom. Poneveril je namre ogromno vsote denarja, namenjene ga za črnogorske emigrante. Ali i v koliko sta pri teh poslih udeleženi Nikitova ministra, o tem molči poročilo kot grob. Vsekakor pa so možna še senzacionalna razkritja.

Skrivnostni umor posl. Erzbergerja

POLITIČNO MAŠČEVANJE.

Berlin, 26. avgusta. Državnega poslanca Erzbergerja, ki se nekaj dni z rodbino nahaja v kopališču Griesbachu, odkoder se je vsak dan izprehajal v okolici, so danes našli umorjenega na Badenskem Kniebisu pri Griesbachu. Truplo je imelo 1? streliv iz revolverja.

Berlin, 26. avgusta. Wolfov urad doznava iz kopališča Griesbacha te le podrobnosti o umoru Erzbergerja: Poslanec Erzberger se je danes okrog devetih napotil iz kopališča

pri Kniebisu. Z njim je bil tudi državni poslanec Dietz. Smatrajo, da sta napadalca dva mladeniča, stara približno 25 let, ki sta oba poslance razdvojila in pri zasledovanju umorila poslanca Erzbergerja s streliv prsi in glavo. Poslanec Dietz je bil ranjen in se nahaja v bolnici v Oppenau. Sodna komisija in redarji so odšli na lice mesta. Erzberger je bil umorjen okrog desetih dopoldne. Dolej se je mogoče ugotoviti, da ne gre za roparski umor.

BOLEZEN KRALJA ALEKSANDRA.

Beograd, 26. avgusta. Presbiro poroča iz Pariza: Francoski in naši zdravniki so izdali večer nastopno poročilo: Zdravstveno stanje Nj. Vel. kralja Aleksandra se trajno boljša. Jutranja temperatura je znašala 37,2, večerna 37,9, žila 90.

PRETENDENT ZA NAŠ PRESTOL?

Zagreb, 26. avgusta. Listu »Agramer Tagblatt« se javila iz Rima, da se je v Neapolu javil neki knez Nikola Nemanjić, paleolog, ki trdi, da izhaja iz roduvne carja Dušana, in da je izdal proglas na srbski narod, v katerem izjavlja, da pretendira na srbski prestol.

KONGRES DEMOKRATSKE STRANKE.

Beograd, 26. avgusta. (Izv.) Od 10. do 15. oktobra se bo vršil v Beogradu kongres demokratov iz vse države. Vsa okrožja in kotarske organizacije so pozvane, da pred določenim datumom odreče svoje delegate za ta kongres, ki bo razpravljal o novem programu in novih statutih stranke.

VLADNA PODPORA ZA LJUBLJANSKI VELIKI SEJEM.

Beograd, 26. avgusta. (Izv.) Deputacija slovenskih industrijalcev se je danes oglasila pri raznih ministrstvih, da jih povabi na ljubljanski veliki sejem. Minister za trgovino in industrijo dr. Spaho je obljubil, da se otvoritve sejma osebno udeleži. V ministstvu saobračaja je deputacija uredila vprašanje posebnih viakov.

REVIZIJA DEMOBILIZACIJSKEGA POSLOVANJA.

Beograd, 26. avgusta. (Izv.) Finančni komite je danes sklenil uvesti revizijo gospodarstva z demobilizacijskim blagom v posameznih pokrajinah. Posebna komisija bo vršila preiskave v prvi vrsti v Ljubljani.

Sporazum z Italijo o ribolovu

Rim, 26. avgusta. (Izv.) Italijanski listi javljajo: Jugoslovanski in italijanski eksperti, ki so na konferenci v Zadru razpravljali o vprašanju ribolova, so se na čelu sporazumeli. Ribolov naj bo na obalah obeh držav svoboden. Le gotovi morskí okoliši so za gotove čase v letu rezervirani obrežni državi.

Beograd, 26. avgusta. (Izv.) Po poročilih iz Zadra poteka pogajanja z Italijo zaradi ribolova ugodno ter bodo najkasneje do 15. septembra končana. Pogajanja so sedaj prekinjena v svrhu poročila udeleženi vladam ter se bodo nadaljevala na brionskih otokih.

REORGANIZACIJA NOTRANJEGA MINISTRSTVA.

Beograd, 26. avgusta. Ker je dosedanje organizacija ministertva za notranje stvari obstajala na temelju uredb, ki je odgovarjala pokrajinski sestavi, se bo sedaj po sklenjeni ustavi na podlagi čl. 125 ustave izvršila reorganizacija ministertva za notranje stvari. V tem zmislu se je večerj pri ministertvu za notranje stvari predložil predlog. Oddelki za Bosno, Hercegovino, Vojvodino in Slovenijo se bodo ukinitili ter bodo prešli v sestav drugih oddelkov.

RAZVELJAVLJENJE STARIH A.O. TI SOKAKOV.

Dunaj, 26. avgusta. Avstro-ogrska banka je z 31. avgustom 1921 vzela iz prometa nemško-avstrijske žigosane bankovce po tisoč kron (z nemškim in madžarskim besedilom). Ta odredba pa se ne tiče tisočkronskih nemško-avstrijskih žigosanih bankovcev, ki imajo na obeh straneh nemško besedilo. Ti bankovci se ne vzamejo iz prometa.

Beograd, 25. avgusta. (Izv.) V prihodnjih dneh odpotuje v Nemčijo trgovska delegacija, da vodi pogajanja z nemškimi eksperti glede ureditve trgovskih odnosov med našo državo in Nemčijo.

Beograd, 26. avgusta. (Izv.) Jutri odpotuje v Prago naš poslanik za Českoslovaško profesor dr. Vošnjak, ki se mu di zdaj v Beogradu. Dr. Vošnjak bo na svoj prihod v Prago prevzel poslaniške posle.

Atentat na čast Zagreba

Poročali smo že na kratko, kako je zajedničko-radijska večina zagrebačkog obćinskog sveta odložila udeležbo na pogrebu kralja Osvoboditelja. V četrtek je vlada obćinski svet razpustila ter je v razlogih povdarila, da je postopanje obćinske večine težko razložljivo čustva celokupnega naroda in onemogočilo vsako sodelovanje državnih oblasti s sedanjim obćinskim zastopom s tem pa tudi delovanje obćinskega sveta samega. O tej sramotni aferi so znane že sledeče podrobnosti:

V torek 16. avgusta je umrl kralj Peter. Župan Heinzel je hotel, kakor je pozneje pripovedoval, sklicati takoj konferenco vseh obćinskih zastopnikov, da se določi način, kako naj mesto Zagreb izkaže zadnje počasičeno večjemu kralju. Umevno, da se je takoj mislilo tudi na svečano žalno sejo ter na odposlanstvo zastopnikov z županom na čelu v Beograd. Tako mislilo moralni ljudje, drugače pa odločajo zajedničkarski modrijani. Uprili so se takoj skupni konferenci vseh obćinskih odbornikov. Sklenili so, da se posvetujejo najprej sam. Župan je moral torej sklicati samo a-jo kluba «večine». V sredo 17. avgusta se je vršila konferenca tega kluba. Sklenili so, da Zagreb ne sme biti zastopan pri pogrebu kralja Petra, tudi se ne sme vršiti žalna seja niti poslati venec. Komaj se je dopustilo, da se odpošlje sošalna brzojavka kralju Aleksandru.

Kako je moglo priti do takega sklepa? Heinzel je pozneje izjavil ostalim mestnim odbornikom, da so predlagali motivirati svoje postopanje s tem, da je ves hrvatski narod nezadovoljen z ustavo in da Zagreb niso bile dovoljene neke gospodarske koristi. Zaradi tega da se Zagreb ne more udeležiti pogreba kralja Petra.

Po Zagrebu se je kmalu zvedelo, kaj je sklenil klub «večine». Zavladala je velika razburjenost nad takšno borniranostjo, nad toliko predrznošjo. Prav zaradi tega, ker je bil sklep neumljiv, se je mislilo, da pri tem sklepu ne more ostati.

Tako je potekel četrtek. Zajednica ni storila ničesar, da se reši čast mesta Zagreba. Zato sta se v petek jutro podala demokratska mestna odbornika dr. Juriša in Vilder k županu Heinzelu, da mu pojasnita stališče demokratov. Zahtevala sta se enkrat konferenco vseh obćinskih odbornikov, saj gre vendar za način reprezentacije člega mesta Zagreba. Da župan ne bi bil iznenađen, sta mu j-avila obenem, naslednje predloge: 1.) Naj se takoj skliče žalna seja; 2.) na tej seji naj se sklene, da se odpošlje župan z večjim številom odbornikov k pogrebu v Beograd, in 3.) ta delegacija naj položi na krsto venec z napisom «Mesto Zagreb — kralju osvoboditelju». 4.) Trg pri kolodvoru (prej trg Franje Josipa) naj se imenuje Trg kralja Petra.

Načelnik Heinzel je odgovoril, da mu je sklep kluba večine zelo neprijeten. On da je nameraval sklicati konferenco vseh klubov, a večina da je to odložila. Pripomniti je še, da je bivši župan Srkulj v Heinzelovem imenu brzojavil v Vraždin in druga večja mesta, naj ne pošljejo deputacij v Beograd, češ da tudi Zagreb tega ne bo storil. Na čast ostalim hrvatskim mestom bodi povedano, da Srkuljevega nasveta nikdo ni upošteval. Klub «večine» je v petek popoldne ponovno odložil skupno konferenco ter vstrajal pri svojem prvotnem sklepu. Heinzel je končno predlagal, naj bi šel župan z dvema mestnimi uradnikoma v Beograd, a večina tudi tega ni dopustila.

Z ozirom na to nekvallificirano postopanje večine je skupina demokratskih odbornikov sklenila sklicati svojo konferenco, na kateri je dr. Politoe izjavil, da on niti kot republikanec ne more pojmiti postopanje kluba večine, ter je predlagal, naj vsak klub za se odpošlje posebne delegate k pogrebu. Tudi republikanec dr. Adžija je odločno protestiral proti postopanju zajedničarjev. Odbornik Vilder je priporočal, da se reši, v kolikor je to še mogoče, ugled in čast mesta Zagreba.

Sprejet je bil končno soglasno predlog, da vse na tej konferenci zastopane frakcije odpošljejo delegate k pogrebu z vencom «Kralju Petru osvoboditelju» — zastopniki mesta Zagreba». Po pogrebu pa se dogovore o skupni akciji v mestnem zastopstvu proti županu in «večini».

Tudi dr. Ante Pavelić, ki je v Pri-

morju kahal meštrp kluba večine, je izjavil, da izstopi iz kluba večina. Sklepi danes po številu že manjšine mestnega zastopstva so našli odobravanje velike večine zagrebačkega meštanstva.

Zagreb je boljše kakor slučajni unipatorji mestne posvetovalnice.

Po svetu

— Statistika češkoslovaškega časopisa. Češkoslovaški bibliografski institut je pravkar objavil statistiko o češkoslovaškem časopisju. Iz te statistike razvidno, da je izhajalo leta 1920, na Češkoslovaškem časopisov: 1684 češkoslovaških listov, 589 nemških, 96 madžarskih, 14 ruskih, 10 poljskih in 30 časopisov v raznih drugih jezikih; skupaj torej 2423 časopisov. Od teh je bilo 193 dnevnikov, 623 tednikov, drugi pa so bili večji del mesečniki.

— Ludendorff — doktor medicine. O obletnici bitke pri Tannenbergu je imenovala medicinska fakulteta Künigberškega vseučilišča bivšega nemškega vrhovnega poveljnika Ludendorffa doktorjem «honoris causa». Diploma, ki se mu je izročila, je napisana v tako reakcionarnem duhu, kakoršen je mogoč edino v zibelki junkerstva v Prusiji. V njej se slavi jo Ludendorffove zasluge, češ da je razširil nemško slavo od obale Atlanskega oceana do centralne Azije. Pristna pruska mentaliteta! Sigurno se še nikjer na svetu ni imenovanje doktorja medicine motiviralo na tak način.

— Ločitev cerkve od države na Češkoslovaškem. Kakor poročajo češki listi, odpotuje vodja čeških klerikalcev g. Šramek v Rim, da bi doviljenje Vatikana za razpravljanje o ločitvi cerkve od države. Šramek stoji na stališču, da doseže med cerkvo in državo sporazum, tako da se bo mogoče izogniti konfiskaciji cerkvenega premoženja.

— Emil Faycal izvoljen za kralja Mezopotamije. Vesti iz Londona javljajo, da je Emir Faycal po ljudskem glasovanju izvoljen za kralja Mezopotamije. Dne 21. avgusta se je v Bagdadu izvršilo slovesno kronanje. Angleško časopisje smatra to izvolitev za velik uspeh angleške politike v orijentu.

— Radij za Belgijo. Dne 20. t. m. je prišla v Bruselj prva pošiljatev radija za medicinske svrhe belgijskega rdečega križa. Celo pošiljatev sestoji iz enega grama tega elementa, ki se nahaja v mali steklenici, ki je zapечатena po komisiji Zedinjenih držav za kontrolo radija. Ta pošiljatev enega grama radija je vredna 900.000 frankov, ali 12.375.000 K odnosno 3.094.250 dinarjev.

— Brusilov pobegnil iz Moskve. Po neki brzojavki iz Helsinkov je general Brusilov prelomil svojo dolžnost in pobegnil z več častniki generalnega štaba iz Moskve; baje namerava organizirati v zapadni Sibiriji upor proti boljševikom.

— Upori in plenjenje v Indiji. V Indiji so izbruhnili zopet veliki nemiri. V južni Indiji so uporniki telegrafirali in telefonske žice popolnoma uničili. Tudi železniške proge so razdejane, tako da je promet na mnogih krajih ustavljen. Delavstvo, ki je skušalo s pomočjo policije popraviti proge, je bilo pregnano. V provinci Madras so uporniki izropali pošte urade. Angleška vlada je poslala v Indijo močne vojaške oddelke, da zadušijo upor.

— Zedinjenje srednjeameriških republik. Pred nekaj leti so se pogajale srednjeameriške republike Guatemala, Salvador, Honduras, Nicaragua in Costarica, kako bi se mogle združiti v eno državo. Država naj bi se zvala: Federacija centralne Amerike. Republika Nikaragua, ki je poslala na prva pogajanja svoje predstavnike, je pozneje odstopila, ker jo je vezala pogodba z Zedinjenimi državami o panamskem kanalu. Sedaj so Združene države pristale, da vstopi tudi Nicaragua v to novo državo. Nova država bo imela okoli 5 milijonov prebivalcev.

Politične beležke

— Glasilo slovenskega učiteljstva proti NSS. «Učiteljski Tovariš» piše povodom raznih govorov posl. Brandnerja, v katerih je le-ta na grd način psoval tudi učiteljstvo: «Vajeni smo bili pavšalnega hujskanja po shodih zoper učiteljstvo od Sušteršiča, Lampeta in njihovih kompanjonov v klerikalni stranki, sedaj vidimo, da se je na enako višino povzpeli tudi narodno-socialistični poslanec Brandner. Ako dela tako politika poslanca Brandnerja narodno-socialistični stranki čast in ji daje ugled, je drugo vprašanje. Eno je gotovo, da ako sodimo vso stranko po njegovem hujskanju proti učiteljstvu med narodom, po njegovem pavšalnem blatenju učiteljstva in po njegovi demagogiji, tedaj moramo reči, da je še mnogo nizkotnejša kot je bila klerikalna stranka v Sušteršičevi dobi».

Kandidati NSS za obćinske domaestne volitve v Ljubljani so sledeči: učitelj Friderik Repovž, železniški skladiščnik Ivan Kopriva, škofstnik Rudolf Velepč, rač. oficijal Ivan Kranjc, kovač Ferdo Podbevšek in knjigovodja Uroš Pip. Kakor čujemo so skušali gotovi krogi spraviti na kandidaturu listo g. Albin Propeluha v zahvalo za žurnalistično podporo, ki jo daje g. Pešku »Avtonomista«, vendar je namera zadel na velik odpor. Drugi naprošeni dosežanji pristati so kandidaturu odklonili, dokler se v stranki ne razčisti zadeva z g. Peskom.

— Koliko važnost pripisujejo Protičevi akciji sami hrvatski zajedničkarski krogi. O tem priča uvodnik osješkega glavnega glasila Hrvatske Zajednice, objavljen povodom sestanka poslancev tzv. hrvatskega bloka (zajedničarjev, frankovcev in radiševcev), ki je sklican za prve dni septembra v Zagreb. Na tem sestanku se ima razpravljati o bodoči politični taktiki tega «bloka» in voditelji bodo poročali tudi o svojih razgovorih s Stojanom Protičem. «Hrvatski Glas» meni, da je »hrvatske strani stvar prilično jasna», toda s strane g. Protiča imade mnogo toga nerazjašjenega. Kajti med tem, ko g. Radiš lahko govori v imenu 77 hrvatskih poslancev, kakšne garancije more dati g. Protič? Stoji li za njim itko u Srbiji? Imade li on potrebiti pristati a ako nima za sobom sadanje članove radikalne stranke? Imademo razloga sumnjati, da itko stoji za g. Protičem, osim valjda jednoga dra. Momčila Ivanića. «Hrvatskemu Glasu», ki se vsled tega boji, da bo cela intriga s St. Protičem padla v vodo in zato priporoča sporazum z gg. Avramovičem in Jovanovićem-Pišonom, voditeljema Zemljoradničke stranke, svetujemo, naj se obrne na «Slovenca» in «Jugoslavo» za informacije, pa bo videl, da radikalec je komaj čakajo, da bi mogli s Protičem na čelu zopet v staro zajedničarsko-klerikalno zvezo.

— Revolucija v Zagrebu. Začudili smo se, da nismo v včerajšnji «Jugoslaviji» čitali tega naslova nad senzacionalno vestjo, ki jo je ta list objavil iz Zagreba. Po «Jugoslaviji» vlada ni le razpustila zagrebačkega obćinskega sveta temveč tudi notranje poverjenjstvo, torej takorekoč samo sebe. Izgleda, da je izbruhnul v hrvatski prestolnici bellum omnium contra omnes, torej približno tisto stanje, ki vlada že dalj časa v politiki in predelih Peskovoga žurnala.

— Jugoslovansko-bolgarski odnošaji. Bolgarski minister trgovine in industrije Rajko Daskalov je sprejel te dni sefiske in inozemske novinarje ter jim podal kratek pregled momentane politične situacije Bolgarije in njenih odnošajev napram sosednim državam. Govoreč o odnošajih z Jugoslavijo je g. Daskalov izjavil slede-

će: «Vroč krajovine SHS in njeno vlada uvidevajo, da je bolgarska vlada napram njim zelo lojalna in da je pripravljena izpolniti vse obveze, ki jih zahteva mirovna pogodba. Dokazi za to so dobro znani. Smrt starega kralja je povzročila globoko žalost v srcih bolgarskega naroda; bil je to pravi vladar, njegovo srce polno ljubezni. Bolgarija danes žaluje, ker je zadela smrt neumornega delavca za ujedinjenje jug. naroda. Novi kralj, prošet istega duha, bo nadaljeval to delo za mir in blagostanje balkanskih narodov. Ona ima vse sposobnosti, da izvede na Balkanu ulogo, ki mu je poverjena od naroda».

Prosveta

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Gledališka sezona 1921/22 se prične v Ljubljanski operi in drami dne 24. septembra 1921. Cene aboniranih sedežev v vstopnim veseličnim davkom so sledeče:

Parter: 1. vrsta 400 dinarjev; 2. in 3. vrsta 375 dinarjev; 4. do 9. vrste 350 dinarjev; 10. in 11. vrsta 250 dinarjev.

Balkon: 1. vrsta 350 dinarjev; 2. in 3. vrsta 250 dinarjev.

Galerija: 1. vrsta 125 dinarjev; 2. vrsta 100 dinarjev.

Loža parter: št. 1 1800 dinarjev; št. 2 do 6 1450 dinarjev — Loža I. red: št. 1 do 5 1500 dinarjev; št. 6 do 9 1800 dinarjev. — Lože II. red 900 dinarjev.

Vsak abonement šteje 45 predstav. Mogoče so le prijave na celotni abonement, ki se lahko plača v dveh obrokih in sicer polovico takoj, druga polovica pa v januarju 1922. Prijasli abonement, ki so bili abonirani v drugi polovici pretekle sezone, se sprejemajo od 29. avgusta do inkusivno 1. septembra 1921. Novi abonenti naj se blagovoljno prijavijo 2. in 3. ter od 5. do 7. septembra.

Prijavo sprejema blagajna Narodnega gledališča, ki posluje v ta namen v dramskem gledališču od 10. do 12. in od 8. do 6. ure. Vhod z Gradišča.

Ker je že mnogo abonementov prijavljenih in se blagajna po gori navedenem roku zaradi tehničnih ovir ne bo mogla ozirati na naknadne prijase, prosimo vse reflektante, naj se izvolijo pravočasno javiti.

— Naša narodna zgodovina o ljudskih šolah. Minister prosvete je odredil, da se v vseh ljudskih šolah v naši kraljevini počeni z novim šolskim letom posveti več pozornost poduku iz naše narodne zgodovine in zemljenisja.

Dr. Edvard Samhaber, pred mnogimi leti profesor na ljubljanskem učiteljskišču, znan literarni historik in pesnik, je postal pred kratkim na graški univerzi častni doktor filozofije. Samhaber je svedobno preložil lepo število Prešernovih poezij ter jih izdal pod naslovom «Prešeren-Klänge».

Sokolski vestnik

Ljubljanski Sokol naznanja svojemu članstvu, da je društveni sluga pričel s pobiranjem članarine za drugo polletje 1921. Oni člani, ki so spremenili svoje stanovanje, naj to naznanijo društvu.

Za sokolski dom Sokola I. so darovali: Družba br. Selovina v Vodnikovih koč 200 kron, gospod Žulan, lesni trgovec na Raketu 100 kron. Darovalcem iskrena hvala!

Sokol dravograd-Meža. Zaradi žalovanja vsled smrti Nj. Velikanstva kralja Petra I. Osvoboditelja preloži odsek Sokola Dravograd-Meža za dne 28. avgusta nameravani prvi javni nastop na nedoločen čas. Kdaj se nastop vrši, se pravočasno razglašati.

Sokol Sv. Križ pri Kostanjevici. priredi dne 28. t. m. veliko javno telovadbo. Spored: ob 14. uri sprejem gostov na Križaju, ob 15. uri pohod proti Sv. Križu in nato pohod po vasi, ob 16. uri javna telovadba. Po telovadbi ljudska veselica. Sodeluje godba iz Kostanjevice in sokolska krška fanfara. — Bratje in sestre! Prijatelji sokolstva! Označeno društvo vključ skrajno neugodnim razmeram častno vrši svoje delo. Ves teror od strani črne internacionalne niče ne pomaga. Danes spada med najmirnejšaja društva na Dolenjskem. Zaradi tega naj pride vsak, kdor količkolj sokolsko čuti, na telovadbo.

dne 28. t. m. v Sv. Križu, da se bo za lastne oči o vsem prepričal. Velikim nim posebnim je društvo pripravljeno proti malenkostni odškodnini postaviti voz na postajo Videm-Krško ali Brezice. Železniške zveze na vse strani zelo ugodne. Društva, brzojavite po vozovi! Navesti je vlak, postajo in število udeležencev. Pridite polnoštevilno in pokažite našim sovražnikom, da nismo osamljeni, da sokolska ideja povsod lepo napreduje. Zdravo!

Sport in turiztika

Udeležence plavalne tekme na Bledu opozarjamo na ugodno železniško zvezo z Bledom potom izletniškega vlaka. Isti odhaja zjutraj ob 5.15 in se vrne ob 22.53 v Ljubljano, tako da imajo tudi oni, ki ne bi imeli časa odpeljati se v soboto, priliko ogledati si največjo in najzanimivejšo tekmo v Jugoslaviji. Sportna zveza, Ljubljana, Narodni dom izdaja izkaznice za polovično vožnjo le še danes do 6. ure zvečer.

Startna lista tekmovalcev na Bledu obsega do sedaj 120 prijav. Med temi so seveda najboljši plavalci Jugoslavije. Zlasti mnogo jih je iz Hrvatske in Dalmacije, vendar pa so Slovenci do sedaj najbolj zastopani. Doseženi rezultati na Ljubljani, na Korani in v Zagrebu nam vzbujajo upravičeno nado, da se postavijo nedolgo neka ne-le jugoslovanski, temveč tudi inozemskih rekordov. Naši plavalci so imeli letos dovolj prilike za trening in številni plavalni mitingi nam pričajo o njih dobri kvaliteti.

Sarajevski amaterski sportni klub vrši III. SASK je prvi sarajevski klub, ki poseti Ljubljano. V svojem nogometnem podsavezu je najmočnejši klub; tekmi v soboto in nedeljo sta torej tekmi med prvokoma Sarajevskega in Ljubljanskega nogometnega podsaveza. SASK si je pridobil v zadnjih sezonah najboljši sloves. Po turneji III. v Dalmaciji in Bosni v aprilu je poročal o njem Sport: SASK je najmočnejši klub v Sarajevu; njegovo moštvo je zelo hitro in združuje v sebi izvrsten igralški material. Moštvo je nevarno vsakemu protivniku. — Tekmi se pričeta v soboto in nedeljo ob pol 18. uri. Vsled visokih železniških stroškov se je moralo določiti nekoliko povišana vstopnina, ki znaša: sedeži I. vrste 10 din., II. vrste 7 din., stolišča 4 din., dijaške in članske vstopnice 2.50 din.

Šah

GLAVNI SAHOVSKI TURNIR V CELJU.

Včeraj je igralo 12. kolo. Prvaki so imeli težak dan, ker so se tudi igralci, ki nimajo nobenega upanja na zmago, držali žilavo. Po štirurni borbi se ni bila nobena partija zaključena. Vuković je dobil proti Niciforju. Kramer je bil kostumiran, ker ni prišel k partiji proti Trstenjaku. Partiji Koenig-Rotiš in dr. Banekovič-Erdy sta ostali nedoligrani. Poljanec in Payerja sta se pripeljala v dobro partiji proti Kohnu in Ormaju. Ferjan je imel prost dan. Nedoligrana partija Erdy-Koenig se je zopet prekinila, ne da bi imel kdo premoč.

Stanje po 12. kolu: Vuković 8½, Erdy, Koenig 7½ (2), Poljanec 7½, Ferjan, Kramer-Trstenjak 6, Nicifor 5, Payer 4½, Rotiš 4 (1), Banekovič 2½ (1).

Ljubljanski veliki semeni

Vstopnina za Ljubljanski veliki semeni. Vstopnina za enkratni vstop v vse razstavne prostore Ljubljanskega velikega semnja bo znašala 5 dinarjev. Do trajnega prostega vstopa pa upravičuje le legitimacija s sejmiskim znakom. Sejmske legitimacije s sejmiskim znakom so dobile za 25 dinarjev pri sejmiskih zastopnikih vseh večjih mestih kraljevine in pa neposredno pri uradu Ljubljanskega velikega semnja. Za polovično vožnjo po železnih upravljuje le legitimacija s sejmiskim znakom, ne pa tudi vstopnica za enkratni vstop. Da pri blagajnah na sejmšču ne bo gneče, so bo prodaja vstopnic za enkratni vstop po ceni 5 dinarjev poverila tudi nekaterim trafikam v mestu, kakor tudi Tourist Office-u v Ljubljani, Dunajska cesta, ki oddaja tudi sejmske legitimacije z znakom.

Frank Heller: 72

Blagajna velikega vojvode

Koraki, ki jih je slišal že malo prej, se so približali, Filip je videl, kako je prišel zopet na krov oficir v ruski uniformi, pozdravil je dolgina, ki mu je rekel francosko — gotovo nalašč, da sta ga mogla razumeti tudi Filip in veliki vojvoda.

«Barinsky, zbudite takoj gospoda Markoviča in mu recite, da naj pride takoj v mojo kajito.»

Markovič, Markovič... Filipa je vse pretreslo. Markovič.

Dolgin se je zopet obrnil k Filipu in Ramonu ter dejal:

«Prosim, pojdita z menoj! Opozarjam vaju, da ne vzbujata nobene pozornosti.»

Ni čakal odgovora, namignil je obema in šel naprej...

Veliki vojvoda, ki je stal kot

omamljen, ko je slišal iz ust velikega oficirja ono ime, je segel z roko proti žepu, kjer je nosil svoj revolver... izraz obupa in odločnosti se je pojavil v njegovih očeh, Filip je to opazil in tudi razumel, toda predno je njegova roka prišla do žepa, jo je zagrabil Filip, ki je potegnil velikega vojvoda za oficirjem in mu zajepeval:

«Hitro, hitro, visočanstvo! Tu je moja listnica, dajte mi svojo. — Tako! Poslušajte se moje listnice, toda šele v zadnjem trenutku. Kar boste potrebovali najdete v nji. Tajite vse, a svojo vlogo igrajte dobro!»

Veliki vojvoda je še vedno hotel poiskati svoj žep, kjer je nosil orožje... toda ko je čul Filipove besede, je obstal, začudil se je, prav ničesar ni razumel, storil je mehanično vse, kar mu je narekoval Filip. Predno ga je mogel kaj vprašati, se je veliki oficir ustavil in jezno zaklical:

«Kje sta vendar, kaj se obotavljata! To vama prav nič ne pomaga! Le za meno!»

Filip je namignil Ramonu, da naj molči, a sam je rekel:

«Saj vendar greva! Toda saj veste, da je veliki vojvoda ranjen na nogi!»

Dolgin je nekaj zamrmral, šli so naprej, čez par trenutkov so stali Filip, veliki vojvoda in dolgi oficir v precej veliki, a jako skromno opremljeni kajiti. Sedaj je šele mogel videti Filip obraz tega čudnega oficirja... ko ga je zagledal, se je stresel in prav debelo po švedsko zaklel...

Kajti...

Toda predno je končal Filip misel, ki se je rodila ta trenutek v njegovi glavi se so odprla vrata in v kajito je prihitel debel, plečat možakar. Ves je bil rdeč v licu vsled razburjenja, videlo se je, da se je oblekel v vsi naglici... njegove ustne se so pa

premikale pol v razburjenju pol v zadovoljstvu. Za njim je šel oficir, ki ga je Filip videl malo prej na krovu.

Veliki vojvoda je pogledal možakarja, ki je ravnokar vstopil in preblede.

Možakar je pa začel gestikulirati in kričati v čudnem jeziku, beseda, stavek je sledil stavku, vse na kup... tedaj je namignil veliki oficir in dejal:

«Tiho Markovič, tudi vi pridete na vrsto!»

Potem se je obrnil k Ramonu in na kratko vprašal:

«Ali poznate tega moža?»

Skrivaj je pogledal Ramon Filipa, ki je hitro odignil.

Don Ramon se je zavedel položaja, vrnila se mu je prirojena flegma, kratko in dostojanstveno je odgovoril:

«Ne, nikdar ga nisem videl! Sicer pa prosim, da mi najprej poveste, kaj

naj pomeni pravzaprav to zaslisevanje.»

«To zveste takoj!» je odgovoril dolgin precej osorno... Predno na daljsem, ponavljam svoje vprašanje: ali še vedno trdite, da ne poznate tega človeka? Vi ste veliki vojvoda Minorke?»

«Da to sem in nisem navajen, da bi me tuj oficir v moji državi zasliševal!»

«Motite se, ako mislite, da ste v svoji državi, vi ste sedaj v Rusiji, k se nahajate na krovu carske ruske oklopnjače, kjer poveljavam jaz! To rej tega moža ne poznate?»

Don Ramon je pogledal zaničljivo na gospoda Markoviča, potem p dostojanstveno odgovoril:

«Ne! Še nikdar ga nisem videl!»

(Dalje prihodnje...)

* **Poslanec dr. Tavčarja.** Deputat, ki se je šel v nedeljo popoldne pokloniti jubileju na Visokem, se naprošajo, da pridejo v narodnih oblekah, ker jih slavljene izrazno oprežajo slavnostne obleke. Ker radi žalovanja za kraljem Petrom slavnosti v Ljubljani odpadejo, se bo vrnila na Visokem intima proslava. Jubilar bo sprejel čestitke v nedeljo popoldne ob 3. do 6. ure. Najugodnejši vlak za one, ki nameravajo na Visoko, je gorenjski opoldanski vlak iz Škofje Loke, ki dve uri hodi.

* **Poslanec dr. Zerkarja** je za nekaj dni odpotoval v Beograd, da kot poslušatelj podpredsednik zakonodajnega odbora razporedi delo za posamezne vseke in podseke tega odbora.

* **Pomočnik ministrstva za zdravstvo,** Gjoša Mitlić, odpotuje koncem tega meseca v Ameriko in Anglijo, da prouči taktične zdravstvene prilike in organizacijo medicinskih fakultet.

* **Pomožni fond za otroške** je sklenil ustanoviti komando celokupne fundacije. Iz fonda bodo dobivali otroški podpore v slučaju posebnih odbojnih neugod in bolezni.

* **Se et slovenski soborilec kralja Petra.** Razven g. Aleksandra Tomana, živečega na Glinah, prebiva v Ljubljani še drug soborilec kralja Petra v bosenski vstaji 1. 1875. To je Viktor Merlak, ki se je boril neposredno po poveljstvom Petra Mrkonjića in živi sedaj v zelo siromašnih razmerah v Ljubljani.

* **Četaški oficirji Petra Osvoboditelja.** Poročali smo, da bodo še živeli bosanski četaši, ki so se leta 1875 pod Petrom Mrkonjićem vojevali za svobodo bosanske raje odlikovani in da se bo na povelje kralja Aleksandra poskrbelo tudi za njihov materijalni obstanek. Iz Beograda nam sedaj sporočajo imena onih četašev, ki so kot poveljniki pod vodstvom princa Petra početkom septembra 1875 vdrli s četaško vojsko 800 moč preko Save v Bosno. Ustaki so bili razdeljeni na čete po 30—50 moč katerih poveljniki so bili Ninko Gak, Peter Golubović, Marko Gjenadija, Sima Biblić, Jovo Mrlić, Milo Surlen, Milijko Dokić in Nikola Medić. Po več četi je tvorilo starejšinstvo. Starejši so bili Julij Rozina, Grgorje Jovanović, Boža Jerković, Ivan Sare in Albin Orehek. Kot višji častniki, neposredno podrejeni vojvodi Petru Mrkonjiću so v činu kapetanov služili Aleksander Toman, Simon Paternoster in Fran Munster. Slovenci torej niso bili zadnji med sodelavci velikega kralja.

* **Dvorni svetnik Franc Trenz.** Včeraj zjutraj je umrl po zelo kratki bolezni — angina z nastopnim zastupljenjem — dvorni svetnik Franc Trenz. Pokojnik je bil znan kot dober jurist, zmeren mož in vedno na svojem mestu. Bil je povsod, osobito v sodnih krogih spoštovan in priljubljen. Svoječasno je služil kot predsednik okrožnega sodišča v Novem mestu, nato pa dolgo vrsto let v Ljubljani kot prvi državni pravdnik. Dasi rodom nemške krvi, je bil napram Slovincem vedno pravičen in je radi svojega objektivnega nastopa za časa znanega procesa proti septemberskim demonstrantom iz 1. 1908. prišel celo v oster konflikt s takratnim višjim državnim pravdnikom v Gradcu, velikim sovražnikom našega naroda, dr. Amshelom in podal demisijsko kot državni pravdnik, ki jo je umaknil šele na direktno prošnjo iz Gradca.

* **Cepljenje zoper grižo.** Od vseh kraljev Slovenije prihaja dan na dan nova poročila o rastočem številu bolnikov za grižo, mrtvaške bolnice pa pričajo, da umirajo nešteti sinovi in hčere naroda v najbolj življenjskih letih. Iz krogov strokovnjakov se nam poroča, da zoper grižo ni drugega zanesljivega sredstva, kot cepivo, ki se vbrizgava ljudem bodisi profilaktično z namenom, da se zdravje človeka zavaruje pred napadom bolezni — ali pa zdravstveno takoj po izbruhu bolezni. Cepiva je več vrst in se razlikuje njega vrednost po vrstah proizvajajočih tvrd. Cepivo iz nemških tovarnih daleč nadkrijuje cepivo, proizvedeno v avstrijskih zavodih. V Jugoslaviji tega cepiva ne proizvajamo. Čujemo, da je sedaj cepiva dovolj na razpolago in bolnikom je svetujemo, da se ga prav prido poslužujejo. Cepjenje zoper grižo, ki se pa mora izvršiti najkasneje 48 ur po izbruhu bolezni, se menda malone v vseh slučajih bolezni prav dobro obnese in je — kakor rečeno — edino zanesljivo sredstvo zoper to kugo.

* **Umrla je veletržnica Milka Jesihu** v Rudniku pri Ljubljani edina hčerka Dragica, učenka V. razreda licejske ljudske šole, v nešči starosti 12 let. Pogreb se vrši danes ob 4. uri popoldne iz Florjanske ulice 36 v Ljubljani k Sr. Križu. Težko prizadeti rodbini iskreno sožalje.

* **Avtomobilna prometna d. d. v Ljubljani** je otvorila pred kratkim promet na progi Ljubljana-Celje po vzornem roku prejšnje družbe. Vozovi odhajajo iz Celja ob 6.30 in 1.30 popoldne, iz Ljubljane pa ob 6.30 in 3.36 popoldne in traja ena vožnja približno 3 ure. Cena za 1 km 2 kroni.

* **Pokrajinska skupščina UJU** po verjetnosti Ljubljana se vrši dne 3. in 4. septembra v Rogaski Slatini. Dne 3. septembra se vrše seje in posveto-

vanja širšega sveta s odseki, dne 4. septembra ob 10. dop. pa se prične zborovanje pokrajinske skupščine v gledališki dvorani »Zdraviliška doma«. Na dnevnem redu so n. pr. referati o izvenšolskem delu učitelstva na prosvetnem polju (Fran Črnogoj), razprava o vprašanju ali naj bo učna uprava v državi centralistična ali avtonomna (poročja Anton Mervič) in pa tem kako naj praznujejo šole državne praznike (poročja Fran Luznar). Na skupščini bo sprejeto v Udrugo jugoslovanskega učitelstva »Društvo meščanskega učitelstva v Sloveniji«.

* **Služba mestnega stražnika v Kamniku.** Mestno županstvo v Kamniku razpisuje mesto drugega mestnega stražnika. Prošnje je vložiti do 15. septembra. Pogoj so razvidni iz oglasa v današnji številki »Jutra«.

* **Za celjski politični okraj** se vrše v kratkem volitve v cepilno komisijo za predpis osebne dohodnine. Imenik volilnih upravičencev je v svrhu reklamacije na vpogled pri davčni oblasti od 22. do 29. avgusta. V mestu Celju je 1071 volilnih upravičencev, ki volijo 3 žlane in 3 namestnike, ostali politični okraj pa skupaj 6 žlanov in 6 namestnikov in sicer po dva iz celjskega ter po enega iz vranskega, gornjegrajskega, šmarškega in laškega okraja.

* **Iz Maribora smo prejeli:** Južna železnica na nečuten način šikanira potnike iz Maribora. Da si prihranijo prevozniki pot po vseh vagonih, so izposlovali pri obratnem ravnanju, da ostanje v Mariboru izmed 4 vagonov 1. in 2. razreda 3 zaprti in istotako edini Pulmanov vagon 3. razreda. Ko smo prišli včeraj zvečer k vlaku in hoteli vstopiti, zakriči spovednik: »Tu je zaprto, polje nazaj!« In ko ga vprašamo, zakaj je zaprto, zarjove mož: »Zato, ker je zaprto!« Rezigniran grem dalje in vstopim v umazan vagon in hočem odpreti kupejska vrata, a bila so zaklenjena. Jazon grem v 2. razred. Tam pa najdem gručo kričajočih ljudi: potnikov in spovednika. Vsi oddečki so bili zaklenjeni, samo ena vrata so se odala in mož in žena vstopila. Tu pa pridirja spovednik in zakriči: »Marš ven, kupe je zaprto!« In siloma iztirja ljudi ven. Medtem je prispela večja družba obstoječa iz generalnega direktorja pošte Dimitrijeviča, generalnega ravnatelja finančnega ministrstva dr. Dučića in šefa socialne politike, ki so zaprli področje uradništvo v Mariboru. Seveda hočejo v vagon, a spovednik jih ne pusti noter, češ da je voz zaprt, naj gredo v celinega odprtega, ki pa je bil že poln. Niti načelnik postaje ni mogel ničesar doseči. Spovedniki so se izgovarjali na ukaz obratnega ravnanja v Ljubljani. Medpotoma so odšli na neki brespomenski postaji na deželi imenovane vagoni. Od južne železnice zahtevamo, da brezpogojno da Mariborčanom možnost, da se smejo tudi oni voziti v edinem Pulmanovem vozu in si smejo izbrati primeren voz 2. razreda. Uslužbenstvo pa se naj na primeren način pouči, da mora biti s potniki uljudno.

* **Umrla v Steverjanu na Goriskem** je umrla dr. Konrad Klanjšček, književnik pri deželni vladi v Ljubljani. Na grobu mu je zapelo akademsko ferijalno društvo »Adria«. Njegov prijatelj prof. Birsa mu je spregovoril na grobu prelep govor. — V Ljubljani je umrla učenka licejske ljudske šole Dragica Jesih, edina hčerka veletržnice Milka Jesiha.

* **Zaplenjeno srebro.** Dne 14. junija se je vršilo na carinarni na glavnem kolo-dvoru v Ljubljani zivahno in ostro prekanje povodom sestave zapisnika, kdo dobi nagrado za 14 kg zaplenjenega srebra. To srebro je namreč zaplenil s svojim tovarškim finančni pripravnik Jože Tršan neki ženski na ljubljanskem kolo-dvoru, ki se je vozila z brzovlakom v Trst. Finančni nadpreglednik Longer, sedaj v začasnem pokoju, pa je trdovratno trdil, da je bil on že pred prihodom vlaka obveščen, da vozi nekdo srebro in da je on ujel dotično žensko. Pri tej priliki mu je rekel Tršan: »Bežite, da ste vi znali o srebru, bi ga bili nekaj vzeli, žensko pa izpustili!«. Longer pri tej priliki ni bil v uradni službi, marveč je bil poklican le kot prič. Obtoženec Tršan zanika to obdolžitev, pač pa vstaja pri tem, da je rekel Longerju, da on o srebru ni ničesar vedel in da nima pri zaplenbi nobene zasluge, dasi hoče inesti levji delež pri dobičku in nagradi. Priče inkriminiranih besedi ne potrjuje in jih tudi ne izključuje, ker je bil v carinarni takrat silen šum in so je vsestransko prepiralo. Padale so razne besede in očitanja, katerih pa pod prisogo nikdo ne more ponoviti. Jože Tršan je bil oproščen.

* **Razne tatvine in vlomi.** Iz avtomobila pred hotelom Malper na Bledu je ukradel neznanec nahrbtnik, lasti inž. Viktorja Skaberneta iz Ljubljane. V nahrbtniku je bilo poleg nebroj malenkosti več uradnih spisov v zadevi gradbe uradniških hiš elektrarne v Završnici. — Tovarniškem uradniku Josipu Pogacarju je ukradla bivša služkinja in natakarka Ana Milavec za več tisoč kron perila in pobegnila v Nemčijo. Milavčeva je zelo nevarna tatica in je prišla šele koncem maja letos iz ženske kaznilnice v Begunjah. — Mariji Geštrin, soprog krojača na Poljanski cesti v Ljubljani je bila ukradena zlata zapestnica vredna 6000 kron. — Šele 15-letna Marija Sever iz Ljubljane, Trnovo, Mali graben, je ukradla Mariji Kernovi iz Lanišča več obleke in čevlje, ter je pobegnila na Hrvaško.

KONFERENCA INSPEKTORJEV DELA.

Popolnoma neopazeno se je vršila od 17. do 21. t. m. v Slavonkem Brodu letna konferenca inspektorjev dela. Ta ustanova, znana v bivši Avstro-Ogrski pod imenom obrtno nadzorništvo, sedaj preurejeno pod imenom inspekcija dela (inspekcija rada), se je v kratki dobi enega leta razvila v močno organizacijo, ki ima v vseh delih države svoja sodišča. V Srbiji obstoje 4, v Bosni 4, v Dalmaciji 2, v Vojvodini 2, v Sloveniji 3 in v Hrvaški in Slavoniji 1 inspekcija dela. Razun v slednji, se je v vseh drugih pokrajinah že ugotovilo približno zadostno število teh nadzornikov oblasti: žalibog v Hrvaški in Slavoniji inspekcija dela še ne poslujejo v predvidenem obsegu — zamišljeno je v tej pokrajini pet inspekcij dela — ker primanjkuje tehnično izvečenega osebja.

Na omenjenem kongresu so bili zbrani vsi inspektorji dela vse države, razun dvuh iz Slavonije, ki sta bila zaradi bolezni odsotna. Na dnevnem redu konference sta bili dve točki: pravilnik za varnost delavstva v vseh obrtnih in industrijskih panogah in novi delavni red, veljaven za vse pokrajine države. Prvi predmet je najvažnejša pomena tako za celotno delavstvo, kakor tudi za našo industrijo. S tem pravilnikom se je ustvarila enotna podlaga vseh varnostnih predpisov, ki so bili do danes v vsaki pokrajini različni, zaščitilo se je delavstvo po vseh področjih in po vseh pokrajinah po enotnem sistemu, kar bo izdatno olajšalo socialni položaj delavstva, ki nosi svojo delavno silo v nove kraje, a na drugi strani se bodo industrijska in obrtna podjetja postavila na solidnejšo delovno podlago. Seveda je tudi za vso državo enotni delovni red velike važnosti, ker se z njim v mnogih krajih odpravijo kaotične razmere delavnih pogojev.

Kongresu se je udeležil tudi minister socialne politike, g. dr. Kukovec, ki se je pri tej priložnosti podrobno informiral o socialnem položaju delavstva v vsi državi. G. minister je ugotovil soglasnost naziranj vseh inspektorjev dela, prav posebno v pogledu neugodnega položaja industrijskega delavstva in socialnopolitičnih zahtev vsega delavstva. Na kongresu se je ugotovilo, da je največje važnosti splošna zahteva, da se čimprej uredijo v vsi državi in v vseh področjih delavski zaupniki, in sicer v obliki, kakor že v Sloveniji in Bosni poslujejo. Splošno je bilo mnenje, da je potreba nujna, da se odpravijo delavske knjižice in uvedejo za vso državo enkratne delavske legitimacije, da se zakonskim potom uveljavijo stalni in urejeni delavski dopusti, regulirajo razmere glede praznikov in da posveti država vajeniškemu vprašanju z ustanovitvijo vajeniških domov in urejenega vajeniškega pouka najresnejšo pazljivost in hitro od-pomoč.

Za razvoj našega narodnega gospodarstva je bil kongres največje važnosti. Najnujnejša je sedaj naloga države in vseh prizadetih krogov, da se ugotovitve kongresa udelejšijo in da se ustanova inspekcije dela čimprej izpolni, da bo po vsi državi mogla enako posloovati v korist delavstva in narodnega gospodarstva.

* **Promet bankovcev Narodne banke** SHS je narasel od 8. do 13. t. m. za 23.685.580 dinarjev na 4.071.278.500 dinarjev. Kovinska podlaga se je v tem času znižala za 1.457.890.81 dinarjev na 429.935.655.94 din.

* **Posebno tarifno ugodnost** za sveže grozdje je dovolilo ministrstvo esobračaja. Sveže grozdje se sme po naročbi tega ministrstva pošiljati v inozemstvo kot brezovno blago proti plačilu običajne tovarne vozarine. Na ta način je mogoče prodajati naše grozdje sveže vsak dan na Dunaju in v Pragi.

* **Zagrebaški žitni trg:** Pšenica do 1100 kron franko vagon Zagreb, kuruza 885—890 K, oves 800 K, moka (1 kg) 16.80 K z vrednami, vse postaja Zagreb.

* **Novoustanovljena produktina borza** v Novem Sadu začne poslovati 30. t. m. Tega dne se vrši tudi prvi sestanek na borzi. Drugače se bodo vršili sestanki dvakrat na teden v torek in petek ob 11. do 12. ure (Njegoševa ulica 1). Na borzi bodo kotirali sledeči predmeti: kito, moka in drugi mlinski produkti, stroje, semena za olje, krompir, olje, mast, slani-na, volna, koža, med, vino in druge alkoholne pijače, slive, orehi, les, premog itd. itd. Za borzne agente so določeni: Ivan Jug, Zak Kapon, Manojlo Mano, Momir Rajić, Boža Stojanović ter Steinbach in Zwiaback. Svečana otvoritev se vrši 30. t. m. ob pol 11. dopoldne.

* **Trgatev grozdja** v Bosni in Hercegovini bo letos zelo dobra. Kakovost vina bo prvovratna. Suša in vroče vreme, ki sta škodovala posu, sta vinogradom zelo koristila.

* **Nova železnica Reka-Trst.** Kakor poročajo italijanski listi, je začela komisija za trasiranje proge Reka-Trst-Pulj svoje delo. Izgleda, da bo črta tešla ob istočni obali Istre do Mošćenice skopi Uško goro, kjer bo jahod pri Čepičkem jeseru.

* **Tržaški vzorčni sejem** predložen. Vseled raznih težkoč se na željo razstavljalcev preloži tržaški vzorčni sejem na prihodnjo pomlad.

— **Tržaška borza** s dne 25. t. m. avstrijske krome 2.40—2.60, češkoslovaške krome 37.50—38, dinarji 53.75—54.25, marke 27.50—28.50, dolarji 28.20—29.40, švicarski franki 400—402, — **Jadranska banka** 275, Cosulich 385, Dalmatin 272, Lloyd 1550, Cement Dalmatin 322, Cement Spalato 307.

— **Cene na tržaškem trgu** dne 25. t. m. v lirah: novi fišol 5, krompir 0.80, glavna zelnja 1.20, paradižniki 1.20, rajčje 2, kumare 1.60, fišol v stročju 4, čebula 1, citrone 0.40, jajce 0.70; breskve 2.80, hruške 2.80, fige 1.60, grozdje 2.80, jabolka 2, češnje 2.40.

— **Češki hmeljski trg.** Iz Zlatca poroča: je z dne 24. t. m.: Cene so zopet narasle. Včeraj se je na deželi nakupilo več partij hmelja po 7000 češkoslovaških kron za 50 kg (okrog 300 naših kron za 1 kg). Bilo je to seveda boljše blago, dočim se slabšeji hmelj plačuje po 0600 češkoslovaških kron (okrog 280 naših kron za 1 kg). Pridelovalci hmelja, zlasti vešji, vstrajno zadržujejo hmelj, ker pričakujejo še višjih cen. Tudi cene staremu hmelju narasčajo.

— **Promet v bratislavski luki.** V prvem četrtletju je znašal promet v bratislavski luki 55.000 ton, od tega 38.000 ton uvoza, a 22.000 ton izvoza. Uvozilo se je največ žita in sicer 25.000 ton, večinoma iz Bolgarije. Rumunskega petroleja se je uvozilo 4500 ton. Izvozilo pa se je največ železa in sicer 38.000 ton, potem lesu 3800 ton itd.

— **Rok za zamenjavo madžarskih žigovanih a. o. 100kronskih bankovcev** je podaljšan do 31. t. m.

— **Nova odkritja nafte.** Na Madžarskem v okolici Debrecina so v globočini 850 m odkrili nafto, ki pa je mešana z vodo. Strokovnjaki menijo, da pridejo še v večji globočini do čiste nafte.

— **Cene zlata v Nemčiji.** Nemška državna banka je kupovala od 8. do 14. t. m. komade od 20 mark v zlatu po 340 mark komade od 10 po 170 mark. Za kg čiste zlata je plačevala državna banka 47.000 mark, za inozemske zlato komade odgovarjajoče cene.

— **Povišanje cen olju** v Nemčiji. Nemške tvornice oglja so precej povišale cen namiznemu olju. Kilogram s posodo stane sedaj 19.50 marke, prej 17 mark, a v početku junija 12.75 mark. V enakem razmerju se je podražila margarina. — **Vanderlip** o Nemčiji. Frank E. Vanderlip je izjavil v Berlinu zastopniku »Associated Press«: »Nemčija dela težko. Ako se površno sklepa, so dobi vtis, da se Nemčija popravlja. Pod površino pa so v resnici nacionalne finance v slabem stanju. Zdi se, da ni upanja, spraviti državni proračun v ravnotežje. Nov papirni denar se mora neprestano tiskati. To bo vedlo do tega, da bodo cene se zrasle, da bo vrednost marke padala in da se bo položaj vlade slabšal. Govoril sem z državnim kancelarjem in vodilnimi ministri ter dobil vtis, da se resno trudijo, toda mislim, da delajo na nalogi, ki je prevelika, da bi mogla biti uspešna. Prej ali slej se bo morala dovoliti sprememba ali preložitve v reparacijskih zahtevah.

— **Francoska industrijska podjetja** proti produkciji vojnega materiala. Kot poroča »Peuple«, so vsa večja industrijska podjetja, tako tvornice za izdelavo čevljev in oblek, železne tvornice in kemične tvornice sklenile, započeti velopotetno propagando, da se ustavi produkcija vojnega materiala predvsem pa municije. Vršila se bodo v ta namen po celi državi zborovanja in se izdajale potrebne protimilitaristične brošure.

— **Produkcija vina** na Francoskem. Po poročilu »Bulletin de Statistique officielle« je proizdevala Francija z Alzacijo-Loreno, Algirijo in Korziko vred leta 1920, 58.516.916 hl vina. Produkcija vina je zelo napredovala v primeri z letom 1919, ko se je proizdevalo le 54.333.577 hl. Povprečni pridelek pred vojno, to je v letih 1906—1910, je znašal 52.343.038 hl, v letih 1916—1920 pa 46.400.047 hl. Algirija sama je proizdevala 1920. leta 7.041.230 hl, Korzika 184.646 hl, Alzacija-Lorena pa 725.007 hl.

— **Gospodarske vesti iz Anglije.** Statistika o izvozu bombarnih proizvodov iz Velike Britanije v mesecu juliju izkazuje veliko nazadovanje napram izvozu v juliju lanskega leta. — **Produkcija litega železa** znaša v juliju samo 102.000 ton proti 750.000 tonam v juliju lanskega leta. — **Proizvodnja surovega železa** znaša v juliju t. 1. 10.000 ton proti 750.000 tonam v juliju 1920. — Dne 15. julija je obratovalo 15 plavčev proti 109 obratojočim plavčev pred začasnem rudarske stavke in 299 v juliju 1920.

— **Uvoz ruskega zlata** v Anglijo. Med angleško in sovjetsko vlado se je nedavno podpisala pogodba o uvozu ruskega zlata v Anglijo. Po tej pogodbi je dobila sovjetska vlada že s 1. avgustom pravico, v Anglijo uvoziti zlato palice po 25.000 unc. Zlato se mora shraniti v angleški banki. Sovjetska vlada ima uporabiti zlato za naročila v Angliji. Ako tekem 6 mesecev sovjetska vlada tega zlata ne uporabi, ima angleška banka pravico ostalo zlato uporabiti za sebe in plačati zanj sovjetski vladi določeno svoto. Angleška banka ima monopol shranitve ruskega zlata.

— **Produkcija premoga** v Angliji. V tednu, ki se je končal 6. t. m. je znašala produkcija premoga v Angliji 3.619.000 ton proti 3.085.000 tonam prejšnjega tedna in 3.086.700 tonam v tednu, ki je končal 7. avgusta 1920. V a 30. julijem končani 4 tednih je znašala celotna pro-

dukcija premoga v Angliji 16.480.000 ton. — **Svjetsovna produkcija zlata** v letu 1920, je znašala 16.790.000 unc, a srebro 225.000.000 unc.

— **Znižanje izvoznih pristojbin** za petroleje v Rumuniji. Kakor poročajo listi, je rumunski ministrski svet sklenil znižanje izvoznih pristojbin za petroleje.

— **Naročila za belgijsko industrijo** železa. Belgijske tvornice so dobile mnogo naročil železnih vagonov in lokomotiv za Francijo, Španijo in Kitasko. Belgijska država sama je naročila 60.000 ton železnih tračnic.

— **Narastanje ruske zunanje trgovine.** Kot se poroča, je sovjetska Rusija v prvi polovici 1. 1921. uvozila 180.000 ton različnega blaga, torej dvakrat več kot v celem preteklem letu. Od tega je bilo okoli 60.000 ton živil, 33.000 ton premoga in 41.000 ton kovin in kovinskih izdelkov. Uvažalo se je iz okoli 20 držav večinoma v Petrograd. Iz Anglije je prišlo 57.000 ton, iz Nemčije 34.500, iz Amerike 31.000, iz Švedske 9.000 ton. Izvoz iz Rusije je znašal v prvi polovici 1. 1921. 42.000 ton, dočim leta 1920. je 16.700 ton.

— **Ruska industrija sladkorja.** Potreba sladkorja v Rusiji je bila zelo velika in to zaradi čaja, katerega pije vsaka družina; vled tega se je tudi industrija sladkorja v Rusiji lepo razvila. Leta 1914 so proizdevali ruske tvornice 39 in pol milijonov met. stotov sladkorja. Za časa boljševiškega režima pa so bile vse te tvornice skoro porušene in industrija sladkorja je popolnoma izumrla. Letos se je v celi Rusiji proizdevalo le še 2 in pol milijona stotov sladkorja.

— **Obnovitev Petrograda** in Moskve s tujim kapitalom. Med nemškimi, angleškimi in ameriškim kapitalisti na eni in med sovjetsko vlado na drugi strani se vršijo pogajanja o obnovi Petrograda in Moskve. Koncesije naj se sklenejo za dobo 40 let, 26. t. m. se vršijo v Berlinu sestanki kapitalistov z zastopniki sovjetske vlade, pri katerem se bo razpravljalo o vseh podrobnostih. Sestanka se bo najbrže udeležil tudi Krasin.

Borza

Zagreb, devize: Berlin ček 211 — 212, izplačilo 212.25 — 212.50, Milan 755 — 672, London 655 — 660, Newyork ček 176 — 177, Pariz 1856 — 1390, Praga 213.75 — 214, Švica 3030 — 3040, Dunaj 17.15 — 17.20, Budimpešta 47, valute: dolar 175 — 175.20, avstrijske krome 18 — 19, rublji 33 — 35, češke krome 214, napoleoni 628 — 633, marke 208 — 212, leji 210, lire 755 — 758.

Effekti:

Banka za Primorje 810.
Trg. obrtna banka 240 — 250.
Hrv. eskomptna banka 640 — 650.
Brodsko banka 440.
Jadranska banka 1945.
Jugoslovenska banka 495 — 500.
Ljub. kreditna banka 805.
Narodna banka 497 — 510.
Pravstredna 5000 — 5070.
Slov. eskomptna banka 620.
Srpska banka 700 — 705.
Rečka banka 406.
Dubr. par. družba 4000.
Gorani 550.
Gutman 1350 — 1430.
Nar. šumska industrija 580 — 590.
Našička industrija drva 505 — 525.
Slavonija 470 — 485.
Ljub. strojne tovarne in livarne 800.

Dunaj, devize: Zagreb 575.50—579.50, Beograd 2298 — 2318, Berlin 1225.50 — 1231.50, Budimpešta 267.50 — 270.50, Bukarešta 1237.50 — 1247.50, London 3850 — 3870, Milan 4415 — 4435, Newyork 1038 — 1042, Pariz 8080 — 8120, Praga 1235 — 1241, Sofija 8425 — 8525, Varšava 38 — 40, Zürich 176.75 — 177.25.

Zürich, devize: Berlin 605, Newyork 588, London 2178, Pariz 4580, Milan 3521, Praga 705, Budimpešta 155, Zagreb 325, Bukarešta 7125, Varšava 625, Dunaj 970, avstrijske žigosane krome 058.

Praga, devize: Berlin 9575 — 9975, Zürich 1431 — 1434, Milan 358 — 360, Pariz 652.50 — 655.50, London 309.75 — 311.75, Newyork 83.25 — 84.25, Beograd 184.25 — 185.75, Bukarešta 100.87 — 102.37, Sofija 68.25 — 69.25, Dunaj 780 — 840, Varšava 309.50 — 362.50, Zagreb 46 — 46.90, Budimpešta 21.20 — 22.

Berlin, devize: Italija 367.10—367.90, London 816.90 — 317.60, Newyork 85.91 — 86.09, Pariz 666.80 — 668.20, Švica 1461 — 1464, Dunaj 1008 — 1012, Praga 101.55 — 101.85, Budimpešta 22.07—22.13.

Vremensko poročilo

Ljubljana 306 m nad morjem.

Čas opazovanja	Ob uru	Stanje	Barometar v mm	Temperatura po C.	Vetrovi	Nebo	Padavina v mm
26. avg.	7.	734.4	16.2	brez vetra	megla		
	14.	734.6	14.5	sl. jesp	d. obl.		
	21.	736.9	19.0	brez vetra	jasno		

Srednja večerajšnja temperatura 20.0, normalna 17.7.

Vremenska napoved: lepo, toplo vreme. Solnce vzhaja ob 5.12, zahaja ob 18.50.

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij »Jutra«.

Odgovorni urednik Vit. E. Jelenc.

Pivovarna „UNION“

Telefon št. 311. Brzojavni naslov: Pivovarna, Ljubljana.

Ljubljana-Spodnja Šiška

priporoča svoje izborni pivo v sodnih in steklenicah. Dobe se tudi tropino in sladne cime, ki so kot živinska piča zelo priporočljive. 45 53

Priloge domače tvrde: Mali trgovski in obrtni oglasnik. Izhajajo poljubno. Vsaka objava 4 K.

Skladščina:
Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d.p.]
Spedičija:
Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d.p.]
Trgovine:
L. Mikuš, izdelovanje dežnikov, Mestni trg 15.
Derenda Fran, konfekcija, manufaktura na debelo, najnižje cene, Emonska cesta 8.
Mehanična delavnica: [d.p.]
Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.

Puščarji:
Kaiser F. K., Selenburgova ul. 6.
Urarska popravilna delavnica Ivan Seliškar, Pot v Rožno dolino 10. Vsako popravilo izvršujem točno in solidno.
Pisalni stroji: [d.p.]
Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.
Razmnoževalni aparati: [d.p.]
Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.
Kleparstvo:
T. Korn, Poljanaka cesta 8.
Brusovnica:
Vekoslav Vanino, Stari trg. 4



Gramofone, plošče, godbene avtomate, igle, peresa, posamezne dele edino pri trdki 562 48

A. RASBERGER
Ljubljana, Sodna ulica 5.
Mehanična delavnica za vsa popravila in druge precizne mehanike.

Kolesa „Puch“ in „Waffenrad“

pnevmatiko Dunlop-Reithoffer-Aquila se kupi najceneje pri trdki
IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Najnižje cene! Najnižje cene!

VULKAN tvornica gumijevih izdelkov v Kranju

ETNA GUMIJEVI PROPEZNIKI
VULKAN KEANI

izdeluje
prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Edina tvornica in stroba v Jugoslaviji. Svetovno priznana kvaliteta.

Velika izbira otroških vozil, kov, dvokoles in šivalnih strojev poceni. F. Batjeli, Ljubljana, Stari trg št. 28. Sprejme se v polno popravilo za emajliranje s ognjem in poniklanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji. Mehanična delavnica 11-7 nica, Karlovska cesta 4. 1112

Obvestilo.
Imam v zalogi vse sokolske potrebščine: kroje za člani in članice, telovadne obleke, čevlje, ovratnike, gumbe itd. Ceniki na razpolago. Zdravo! 1153 30-14
Peter Capuder, Ljubljana, Vidovdanska c. 2, dobavitelj Jug. Sokol. Saveza.

Suhe gobe, laneno seme
in druge deželne pridelke plaša najbolje Sever & komp., Ljubljana, Wolfsova ulica 12. 1841 6-2

1811 10-3
Športne klobuke
iz blaga
za dame in gospode
izdelujem po meri, naročilu in poljubni izbiri, iz lastnih blagovnih vzorcev, podobni k vsaki obleki ali kostumu, pripravni za turiste, kolesarje in potovalce, za dež itd.
S. Potočnik
Ljubljana, Selenburgova ul. 6/1.

Naročajte dnevnik „Jutro“!

Lepe suhe gobe (jurčke) 1848 5-1

kupuje po najvišji dnevni ceni
trdka Mihael Omahen v Višnji gor.

Mestno županstvo v Kamniku razpisuje mesto drugega mestnega stražnika.

Zahteva se: dokaz telesne usposobljenosti in moralne neoporečnosti, dokaz jugoslov. državljanstva, dokaz o dosedanjem službovanju in o poteku življenja.
S službo je zvezano prosto stanovanje, kurjava, razsvetljava in službena obleka.
Ponudbe s zahtevno plačo je vložiti do 15. septembra t. l. 1342 2-1

Pohištvo in 1806 10-8

tapetniška delavnica.

Spalne in jedilne sobe, pisarniške opreme, fotole, klubove garniture ter kuhinjske opreme po nizki ceni
Brata Sever, Ljubljana, Rolizej, Gosposvetska cesta št. 13.

Lisičje kože

in kože divjačine sprejme v stroj, barvo in izdelavo

Krznarstvo A. ROT
Ljubljana, Gradišče št. 7. 1215 4-8

Kmetovalci, pozor!

Velike uspehe dosežete pri prasi- ohi, govedih itd., ako primate krmil redilni prašek **REON**, lekararja Pločičja v Ljubljani. 687 25-15A

Naivečja izbira finih čeških nogavic in pletenin. 900 76

C. J. HAMANN

Mestni trg 8.

Jancigaj & Bagel specijalna trgovina raznovrstnega bombaža, športnih čepic, čevljev in gamaš. Na veliko in malo.
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 8.

Lastni razstavnici paviljon na ljubljanskem velikem sejmu 3. do 12. septembra 1921. 1335 a 6-1

Združene papirnice
Vevče, Goričane in Medvode
delniška družba v Ljubljani.

Telefon št. 1-67 (Ljubljana) Brzojavi: Papirnica Vevče

t. č. centrala: Papirnica v Vevčah.
Pošta: D. M. v Polju pri Ljubljani.
Postaja južne železnice: ZALOG.

Papirnice v Vevčah, papirnica, tvornica celuloze in lesovine v Goričanih in tvornica lesovine v Medvodah.

Mesečno proizvajanje 100 vagonov raznih vrst papirja:

Papir iz tkanine, brezlesni pismeni, pisarniški, tiskovni in konceptni papir. Strojepisni, bankpost-, karton- in risalni papir. Brezlesni dokumentni koncept-meliran, nebeljeni konceptni papir; srednjefini pisalni in tiskovni papir, karton za dopisnice. Brzojavni avitki in papir za naustnice (stročnice). Navadni tiskovni kuler in papir za lepake v vseh barvah. Rotacijski tiskovni papir. Ovojni papir iz čiste celuloze in navadni ovojni papir.



Milko Jesih, veletržec, Rudnik-Ljubljana, naznanja v svojem in v imenu svoje žene Drage, svojega sinka Milkota ter vseh ostalih sorodnikov srce pretresujočo vest, da je njih srčno ljubljena, nenadomestljiva, edina hčerka, oziroma sestra, vnukinja, nečakinja in sestrična

DRAGICA

učenka V. razreda licejske ljudske šole

včeraj dne 25. t. m. v 12. letu mirno preminula.

Pogreb nepozabne bo v soboto, dne 27. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Florjanska ulica št. 36, na pokopališče k Sv. Križu.

Rudnik-Ljubljana, dne 26. avgusta 1921.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb, Wien, Opatija, Zadar, 1303 26-2

New-York, Frank Sakser, State Bank.

Poslovne zveze z vsemi večjimi mesti v tu- in inozemstvu.